

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi romai kath. irodalmi társulat heti közlönye.

Megjelenik minden szombaton. — A társulat minden rendű tagjai a lapot ta díjajkért kapják. — Nemtagok részére előfizetési díj: egészévre 4 frt a félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. — A Lap szellemi részét illető cikkek, mint az előfizetési pénzek a „Közmuvelodés“ szerkesztőségének Gyulafehérvárra a várba küldendők.

Somlyói Bátor István erdélyi fejedelem és lengyel király emlékezete. *)

Nagyméltóságú Püspök ur!
T. Közönség!

Minden kornak meg van a maga sajátos jellege. A mainak törekvésében két áramlatot lehet megkülönböztetni; az egyik az újabb keltű, a multtól függetlenül a jövő társadalom épületét megalkotni; a másik a multtal táplálkozik, annak egyes jelenségei érdeklik, mert az emberiség életében szerves fejlődést lát.

A történelem nem a jelen korról kezdődik, hanem a multtal. Az élő nemzedékeket mindig fogja érdekelni a multnak ismerete: mint jelen állapotoknak a kutfeje; törekvésüknek az irányát is csak az szabhatja meg; s ha jólétnek örvendenek, vagy nyomorban sanyolódnek, a megfjítéshez a kulcs: az elődök viselkedése; onnan meríthetni erőt a munkássághoz, a mely az emberiség disze s e földi hivatalása.

A magyar nemzet homálytól tiszta története e haza ezer éves élete, a mely a változatos események és lélekemelő alkotások dajkáló bölcsője. Ha van okuk a többi nemzeteknek multjukon elmélkedve emelkedni; e haza lakosságának is van, a miben szent öröme tejék; mert hazánk történelme, a mely az itt lakó népek története, az emberóriásokról szóló kitrege, a kik kinagasulva a közönséges nagyságból, önzetlenül tették föl életüket a közjólét oltárára, fáradhatatlanul készítvén elő nemzetük számára a dicső multnál is szebb jövőt.

Ezen dicsőeknek egyik dicsőbbje, a nagyoknak egyik legnagyobbja mai ünnepünknek a hőse, Bátor István egykori erdélyi fejedelem és lengyel király.

Ma 300 esztendeje, hogy meghalt; 300 eszten-

deje, hogy — miként egyik halotti ének mondja — miután erényeivel és dicsőségeivel az egész földet annyira betöltötte, hogy többnek befogadására az képtelen lenne, más világba költözött, más országba hiva a földnek üdvöt mondott, azt fölcserélte az éggel. De életének emléke s áldásos alkotásainak jó téteményei fennmaradtak s a halás utókor azoknál fölmelegedve szentel ünnepet nagy nevének.

A mit most mi tartunk, ez is neki szentelt háláünnep, a melyet ő tőlünk ugyis mint honfiaktól, de közelebről ugyis mint az iskola embereitől megérdemel.

A XVI. században hazánk életében nagy esemény történt. Mohácsnál a nemzet színe-java az ifju királylyal együtt elhullván, a trón betöltésénél pártok keletkeztek, melyek mindenike a maga hite szerint iparkodott a hazát boldogítani. Szomorú korszaka ez a magyar történelemnek, de nem szégyenletes.

Elmult már az az idő, hogy a pártok szemére igazságtalanul nagyravagyás és hazaárulás vettessék; ma az egymással szembe állott két országos nagy párt egyformán hazafiasnak tartatik, mint a melyek elváltak ugyan egymástól legjobb meggyőződésük szerint az eszközökben, de egyik valának a célban: a haza megmentését illetőleg, s mint bekövetkezett szükségesség a későbbi történelem által ugy igazoltnak, hogy az egyik megmentette a nemzetiséget, a másik felszabadította a hazát a török iga alul.

A pártok egymással való surlódása oda vitte a dolgot, hogy az addig egységes ország két részre szakadt: Erdély részeivel, melynek központja lett Gyulafehérvár, és a nyugati részre Pozsony központtal. Az egységes haza szíve: Buda török kézbe került harmadik központnak, hogy a keleti és nyugati részt egymástól elválassza. A nyugati résznek mindig királyai voltak: ezek a magyar királyok; a keletinek csak előre, mert a második s az is már csak czimzetes király a az utolsó Szápolyai az 1570. aug. 15-én Speyerben Miksa magyar királylyal kötött szerződésben lemondott a királyi czimről is,

*) A f. hó 12-én Gyulafehérvárt, a püsp. lyceumi és gymnaziumi tanári kar által tartott Fátori-ünnepélyen felolvasta Pál István lyc. tanár. Szerkesztő.

helyette a fenséges fejedelmet vette fel, biztosítván Erdély szabad fejedelemséget választási jogát, a mit az először akkor gyakorolt, a mikor mai ünnepünk hősét Somlyósi Bátor Istvánt a maga fejedelmévé megválasztotta a ki ilyennek mind a magyar király, mind a török császár által elismerve a szabad választásu, önjogu, független erdélyi fejedelemséget személyében betetőzve, benne válván az befejezett ténynyé.

Igaz ugyan, hogy ünnepeltünk előkelő és szerepet vitt családnak volt sarja, lévén éppen atya is erdélyi vajda nádor, de mégsem volt az uralkodói koronával ékeskedő család. Nagyon kiváló egyéniségnek kellett lennie hőstünknek, hogy oly sok, ösrégi, díszes családnak jól érdemesült tagjai mellett honfiainak közmegegyezésével első emeltetik az erdélyi fejedelmi székre; hogy egyikévé válik azon keveseknek, a kik a történelem jól ismert szakáiban más tehetős versenyzőkkel szemben, saját érdekeiknél fogva, a jók bizalma folytán trónt szereznek maguknak és családjuknak.

Es Bátori valóban kiváló egyéniség volt kitűnt a harczterén, a hadak vezérletében, és kitűnt mint diplomata azon alkudozásokban, a melyeket ura, János Zsigmond nevében Ferdinánd és Miksa királyok megbízottáival a Béke érdekében vezetett. Nem csoda tehát, ha az utolsó Szápolyai János Zsigmond elhalálózása után az erdélyi rendek 1517. május 25 én Gyulafehérvárra tartott fejedelm-választó gyűlésen a másik trónkövetelő Békés Gáspárral szemben születés és személyes érdemei iránt való tekintetből őt kiáltották ki Erdély és a hozzátartozó részek fejedelmévé.

Az új fejedelmnek legnagyobb feladata volt a rendeknek már megállapodásra érlelt elhatározásukhoz képest a szabad-választásu független fejedelemséget Erdélyben megszilárdítani. Ez maradt végrendelet gyanánt, mint a legdrágább örökség mindig apáról fiúra, ezt őrizték és ápolták mint szemük fényét, mint legnagyobb kincsüket az unokák. Leikesültek és áldoztak érte a késő nemzedékek, akarták fenmaradását még a más párti mély belátásu honfiak is, mert egy független Erdély multhatatlanul szükségesnek látszott előttük Magyarország szabadságának biztosítására, itt tartogattatott egy szabad és független Magyarországnak jobb időkben testet öltendő eszménye. És sikerült is a nagy munkát Bátori mély belátó bölcsességének és ügyes tapintatának bevégeznie, megnyervén magának mind a magyar király, mind a török szultán részéről fejedelmévé való elismertetését.

De nem sokáig maradt békében az ország, mert a kilátásaitól elűtetett Békés Gáspár Miksa császár-király által támogatva, bizva a török pártfogásában is, melyet nagy adókkal iparkodott részére nyerni, s fellázítva a székelyeket is, János Zsigmond által elvett ősi szabadalmiák helyreállításával kecsgettvén őket, haddal támadta meg Bátorit. Bátori saját erejével akarta az egész hatalmas mozgalmat levernii, hogy senkinek lekötelezettje ne legyen, és sikerült is hősiességének fényes diadalt aratni.

Sok időt venne igénybe Bátori történetének csak vázolója is; ezeket csakis azért említem fel, hogy legyen igazolva mindenki előtt, hogy az ő tettereje és hadvezéri ügyessége bőségesen elég volt egy ország nyugalmanak

a védelmére; az pedig, hogy az ismételt lázadók közül a főbket Ko'ozsvártt fej- és jószágvesztés büntetésre íteltette, igazságos szigorára vall; de hogy kegyelmet is tudott a megterőőknek osztogatni, azt épen Békésnek és a vele tartó híres költő, Balassánnak az esete mutatja. A kiket kegyelmébe fogadva bizalmas barátsággra méltatott, s hasznos szolgálataikat elfogadta, a melynek hű teljesítése közben érte is el a halál Békést, (elesvén az oroszok elleni háboruban.) — Oly kiváló tulajdonok, a melyek nagy mértékben képesitenek a fejedelmi pálcza tartására.

Nem csoda, ha hire-neve keskeny országa határain túl terjedt, s egy, a szabadságot hön szerető nép — a lengyel, hatalmas versenytársával Miksa császár királylyal szemben 1575. évben decz. 14-én királyának választotta, és lett Lengyelország legnagyobb királva.

Érdekes azon válasza, a melyet Miksa császár király követinek adott, a kik urok nevében kérték, hogy lépjen vissza a lengyel trónjelöltségtől, hogy t. i. ő a maga becsületének, választói bizalmának tartozik vele, hogy a királyságot elfogadja, s ha kell, mindenki ellenében erőhatalommal is megvédje. De tán még érdekesebb, mit a lengyeleknek mondott kétségtelen vonatkozással az ők átkos bünökre, mely vé tére őket el is temette, a pártoskodásra: azelőtt sem hiányzott élelmem és ruházatom, mielőtt általatok hivatva e földre jöttem volna; tisztességes helyen születtem, szabadságomat mindig szerettem, melyet most is van kedvem védelmezni; akarok tehát uralkodni, akarok király lenni, de nem képzeltem, nem festett, hanem valódi király, a jóknak jó, a rosszaknak rossz király.

Érdemei emelték a kiváló magyar nemest az erdélyi fejedelmi trónra; ott szerzett hirneve hozta meg neki Kelet Európa leghatalmasabb államának királyi székét, a mely nem reá, hanem a melyre ő hozott fényt, s dicsőséget a magyar névre.

Uj országát bölcs kormányja s ellenségei különösen pedig a hatalmas orosz czár rettenetes Ivánnal szemben való diadalmas védelme által hatalmi tetőpontjára emelte, alatta érvén el a legnagyobb kiterjedését.

Van okuk tehát lengyel testvéreinknek az ő háromszázados emlékét hátaltel kebellet ünnepelni; a mint valóban teszik is. — De nekünk is van.

Mint lengyel király sem mondott le Erdélyről s míg bátyját Kristótot ugyan fejedelmi hatalommal, de csak mintegy helyettesül hagyta az országban, addig megtartotta a fejedelmi czimet s Zsigmond alatt a hatalmat is, és általában bizonyos befolyást a dolgok vezetésére egész életén keresztül. Sőt addigi élete Erdélyben az állami ügyek rendezésében s trónjának biztosításában telvén el, még csak ezutánra esnek intézkedései, a miket a tanügy érdekében tett, s a melyek nevét örökre feledhetetlenné tették Erdély művelődéstörténetében.

(Vége köv.)

XIII. Leo sz. atyánk papi jubileuma ügyei.

I. A vatikáni ajándékiállítás és Magyarország. — Vitézség és nemes jellem teszi a nemzetet és a néptörzset tekintélyessé, nagybecsültté s erre épűgy van szükség az egész nemzetnek, mint a társadalomban az egyé-
c s

embernek. Nemzetünk vitézségéről tanuskodik a történelem s a századok folytonos lánczolata; a nemes jellemről az egyes nemzedékeknek kell tanúságot tenniök. Dicső hazánk lovagias vitézségének hire olyan, mint az ókor pyramisai, melyeknek még csak rózsás szinlehelletét sem rombolhatják el a századok zivatarjai; a nemes jellem azonban a kényes ékszerhez, a nemes fém ragyogásához hasonló. A mindennapiasság porát le kell róla tisztítani, hogy ragyogjon, hogy értéke feltűnjék, hogy tekintete gyönyörködtessen.

Nem szabad nemzetünk e kincsét elporosodni hagynunk; sőt szent kötelességünk a nemzeti nemes jellemvonást a kegyelet új zománczának ragyogásával gyarapítani.

Azért bátoroktunk hazánk katolikus közönségének becses figyelmébe ajánlani azon alkalmat, melyre a világ összes nemzeti készülnek, hogy az Üdvözítő helytartója, a sz. Egyház dicső feje, a Szentatya iránt őszinte hódolatukat, tiszteletüket, hálájukat és kegyeletüket beigazolják. — Ez alkalom, a dicsőn uralkodó XIII. Leo pápa jubileuma, melynek nagyszerű megünneplését a keresztény nemzetek ihletett lelkesedéssel készítik elő.

Szerény fölhívásunkra eddig is szép számmal jelentkeztek azok, kik a vatikáni ajándékiállításra egyházi szerelvényeket, műtárgyakat és irodalmi termékeket elkészítettek, sőt többen a tárgyakat hozzánk már be is küldötték.

A már eddig beküldött munkákból következtetve, nincs benne semmi kétség, hogy hazánk 100 nőiárdai intézetéből is gyönyörű tárgyak fogak előkerülni, s a kegyelet nemes vetekedésének mezején nemcsak örömet fognak okozni szentséges Atyáknak, hanem egyszersmind fényt árasztani azon hazára, melyben majdnem az egész női nemzedék gondja kra van bízva, hogy azt egy boldog és hitbuzgó jövőnek előkészítsék.

II. A mozgalom hazánkban is mindinkább élénkül. A kaocsai nagynevű bibornok-érsék dr. Haynald Lajos ő eminenciája egyik körlevelében, e szavakkal buzdítja hiveit.

„Mindnyájunk e ötr. ismeretes, hogy dicsően uralkodó Szentséges Atyánk, XIII. Leo pápa, kinek szeretet teljes gondozása vezet minket az üdvösség útján s bámulatos bölcsesége a világ összes nemzetet hódolatra készíti, ötven éves papi jubileumát a jövő 1887-ik év december havában fogja megtartani.

A földkerekség katolikus lakosai vetelkedve készülnek ezen ünnepélynek minél fényesebb, és a Szent Atya iránt táplált hő szeretetökhöz és ragaszkodásukhoz minél méltóbb megülésére.

Magyarország sem fog elmaradni kegyeletés érteinek és szeretetének ez alkalommal való fényes kiüntetésétől; nincs kétség, hogy papjai, hivei legjobb tehetségökhöz képest járulandnak Szentséges Atyánk e c. 1) péter-filléreknél bővebb mértékben való felajánlásával; 2.) és az ünnep fényének emelésére rendezendő vatikáni műkiállításban való részvétökhöz oly díszajándékokat szolgáltatván be, melyeket az anyaszentegyház Szentséges Feje a világegyház nagy céljaira, szükölködő templomoknak, missióknak, fölségelésére fog fordíthatni. Ugyanis szorongatott anyagi helyzetben élő Szent Atyánk csak

hű gyermekei szeretetadományaiból lévén képes a jótékonykodás nagy tetteit gyakorolni: mi sem óhajtható annyira, mint hogy ezen Reá és az egész egyházra oly emlékeztetés örömnépven méltó tanúságát adhassa atyai szeretete olyatén nyilvánulásának is.

A vatikáni műkiállítás tárgyait különféle ajándékok, kézi munkák, a finom műiparnak készítményei, a szertartásokhoz használható egyházi ruhák és szerek is képezendvén, ilyeneket célirányosan nyújthatnak jó katolikusaink, különösen pedig az ájtatos nők, a derék zárdaszüzek és intézeteik.

Mondanom sem kell, hogy mivel a legcsekélyebb adomány is a szent célra és nagy ünnepélyre való tekintetből örökemlékeztetvő válik, lehetővé van téve szerényebb állapotú szeretett hiveimnek is vallásos érzületök sugallata szerint részt venni a gyermeki kegyelet ama tanusításában.

Értesse meg ezeket a Tisztelendő Lelkészkedő Papság hiveivel és a mondottak értelmében tenni kívánóknak szokott buzgalma szerint szolgáljon a kellő utbaigazításokkal.

III. A mondott mozgalom örömdetes jelenlégeként kell tekintenünk azon fölhívást is, melyet a „Népiskolai Tanügy“-ben a „Religio“-ban és a „Magyar Állam“-ban olvastunk:

Felhívás Magyarország katolikus tanítónőihöz!

„Jézus szents. Szíve Hirnökében többször olvastam XIII. Leo szentséges atyánk papi jubileuma ügyét s arra a felhívást. Egyletek, zárdák, testületek, városok, községek, intézetek, családok és egyesek készülnek ez alkalomra. Elgondolkodtam fölötte s mély szomorúság fogott el, hogy mi tanítónők mindeddig télenül nézzük e készülődést. Oh! pedig csak látszólag télenül, mert hisz szívünk Krisztus Urunk földi helytartója iránt a legbensőbb tisztelet, szeretettel és hódolattal van feltelve. Hálásan örövendünk, hogy Jézus egyházának gyermekei lehetünk s hogy hivatva vagyunk a gyermekeket az ő országá számára felnevelni. Nem merém azt hinni, hogy egy is közülünk így ne érezne. Hű magyar nők vagyunk, tehát hű leányvai az egyháznak is. Bizonyítsuk ezt be szentséges atyánk előtt is s mint reménytel, ez is parányi rész lesz azon örömben, mely büszk szívét édes vigasztalást tölti el hivei számos hódolat, s ragaszkodásuk nyilvánításával.

De mikép nyilváníthatnók mi ezt? Mint olvissom, Róma hölgyei a szegény gyermekek számára készített ruhák által is kifejezést akarnak adni hódolatuknak. Mi részünkről ez fölösleges volna, hisz a szentséges atya meg van győződve arról, hogy mi a gyermekek lelkét szebben, hasznosabban, mert erényekkel ruházzuk, ékesítjük. A mi hódolatunk, ragaszkodásunk nyilvánításának más irányúnak kell lennie. Minthogy az a fő, hogy ajándékunk összhangzatos, hasznos s e mellett szép is legyen, nézetem szerint ezt nem más, mint a templomi szerelvények által érhetnők el. Mily szép volna a sok misemondó ruha, alba, stóla, oltárterítő, vánkos, csengetyűhuzó, szőnyeg, stb. Ez szépen csoportosítva, „Magyarország kath. tanítónői“ jelzéssel, mint kellemes illatu virágcsokor bizonyára örömmosolylyal fogadtatnék szentséges

atyánk által. Csak azt nézzük, hogy egyikünk neve se hiányozzék ezen kedves csokorból! „Jézus szents. Szive Hirnökének“ t. szerkesztője Kalocsán a kész munkákat lesz oly kegyes elvállalni s rendeltetése helyére szállítani, ugyszintén ez ügyben felvilágosítással szívesen szolgál. A munkához csak 1 frt csekély költséget kell mellékelni a Rómába szállításért s a vámért. Az ő szives készsége ez ügyben nagyon sokat könnyít rajtunk.

Azon biztos reményben végzem soraimat, hogy Magyarország tanítónői egy szívvel lélekkel kezdet fognak ez ügyben s megmutatják a világnak, hogy ők méltók azon magyar női névre, a melyet a történelem mint ritka jellemet őrzött meg az utókornak. Isten velünk! Bakód. — U. p. Duna-Pataj. Horváth Katalin, tanítónő.

Ez alkalommal legyen szabad a kiállítani szándékozók becses figyelmébe ajánlani:

1-ör azt, hogy az egyházi öltönyök kelme-szine csak fehér, vörös, ibolya (nem kék), fekete és zöld lehet;

2-or, hogy az oltár-vánkosok a beküldésnél ne legyenek kitömve, vagy csak igen keveset.

* * *

IV. A jubileumi ünnepélyek tervezetéből a következő pontok vannak eddig megállapítva és a szentséges Atyától is helybenhagyva:

1. 1887-ik év december hó 31-én Ő Szentsége a nemzetközi küldöttséget fogja fogadni, mely a központi és a különféle országokban működő ünnepély-bizottságok tagjaiból fog állani s Ő Szentsége lábaihoz teszi a népek kegyadományait.

2. 1888-ik év január 1-én a Pápa aranymiséjét fogja mondani, melyet az egész kath. világért ajánl fel; a nemzetbizottság tagjai jelen lehetnek e szentmisén s a szentáldozást Ő Szentsége kezéből fogják venni, képviselve mintegy az egész világ katolikusait, kik e napon szellemileg bizonyára mind velök együtt a Pápa előtt lesznek.

3. Ugyanezen napon nyitja meg Ő szentsége ünnepélyesen az ajándékiállítás és általában meg is tekint, az egyes csoportok és országok bizottságának vezetése mellett.

4. A kiállítás 3 hónapig tart és ez időtartam alatt Ő szentsége a meghatározandó napokon a különféle országok küldöttségeit, vagy zárandokait fogja fogadni; e tekintetben azon kívánságát fejezvé ki, hogy a hívek zárandoklátaikat a papsággal együtt s azok vezetése mellett tegyék.

Tóth Mike S. J.
a jub. nemzetközi bizottság tagja.

T Á R C Z A.

A szeminárium szamara. (Vége.)

A paragrafusnál kacskaringósabb ut kigyóként csavarodik lába körül, melyen egy — a deliségből mázsa számra megáldott — hölgyet valczereztető gavallér önfeláldozásával járja a keringőt nem annyira édes mint vizes terhével. Csakhogy, mi a Himentől előlegezett rózsalánc összefűzte párt a boldogság kacskaringósan taposandó lánczösvényéről letériti, ugyanaz megállítja a szamarat is,

s ez a rózsás leh — a számárnál a szusz fogyta. Hiába nógatja a szolgálta előre; hogy Petőfi egyik románcza hősenek jellemtanulmányozásából exament tegyen: egy dorong boldogabb végével hiába puhatólja oldalának gyöngébb oldalát. Biztatás kedvéért — a számár bökdösésére dárda gyanánt használt — fegyverével odabök a Danaidák hordójához, (mely a görögök fegyverzőreje helyett vízhangot ad), a merénylőt nem riasztja vissza Laocoon sorsa, kész magát új tragikus anyagnak odadobni, s mely esemény megörökítéséhez márvány, kigyó és boszus istennőanyagban nincs is hiány, csak egy szobrász Agesander és egy Lessingnek kell még megszületni. — Egy római jellem mozdulatlan szilárdságával áll ott s a szolgálta kérései, szúrós megjegyzései által egy végrehajtó érzéketlenségével engedi petühülden hangolt dobhártyáját lyukgattatni. Szemhéja mint koppantó lecsukódik, kioltja előtte a külvilágot. Arczán tanyát ver a cholerico melancholikus phlegma sötét boruja.

Igy csökönösödött meg a kulturkampf Balaam szamara az Angyalvár ellen intézett merényletben, a szamaragolónak vészt jósolva, ha meg nem fordul. Így fog a szamarat megállásra kényszerített angyal által visszaretentetni a hét halom ama támadója, ki habár nem keresett mint Saul, mégis szamarakat talált s ráadásul királyságot.

A szolgálta belátva abbeli kísérleteinek sikertelenségét, hogy a szamarat indulatba hozza, mint klasszikus föld taposójához illik így okoskodik: Longum iter per praecepta, per exempla breve. Megfogja a kötőféket, segít huzni a — szamarat, melyet hajlandó is ez enyhítő körülmény gyanánt elfogadni. Kettőt hátra lép, rückvertskoncentrálja erejét, s a föld kiemelésére Archimedes által hiába keresett támpontot megtalálja saját patáiban s ezek segítségével kiemeli a földet (egy patányi területen), de önmagát s a számár alapköre épített Diogenes lakát is. Habár a lack czipőnek szánt városi trotoirról ide vete-medett kő talpa szivéig nyilallik, husángok által istápoltt magasra vivő szenvedelme a seminárium Helikonjára tör; sic itur ad astra! Meghozza a bájtalt a muzsafiaknak, kik valószínűn innen sajtározzák poetai munkáikhoz a vizenyösséget, melyet azután a professor urak alig győznek spongya helyett vöröslaplajbással fölszárítani.

Ha kifogják a hámból, mintha csak a Lethe és Mnemosin forrásokból-jót huzott volna emlékezete tátyolt vet a multa, rőzsaszínűnek látja a világot, sőt játékba ereszkedik az udvar cerberusával; harap és rug a kutya felé, de oly kiszámított ügyességgel, hogy a kutyanak egy hajszála sem görbül meg, sőt épen a kutya van körülte a legnagyobb biztonságban; viszont a kutya rohanja meg fogvicsoritva, anélkül, hogy a füles bőre piacosságából valamit veszítene; épen mint két ügyvéd, midőn a cliens fölött hajba kap, de melyet csakis a cliens érez meg.

Néha elsétál a Sárretről ide plántált tőszemhez, mely iszaphályoggal bevont szemén bálum a rá nehezedező misemák és bacillusok miliardjaira. E magasabb libapecsényenöveldeben maszkirozzák kláris ajkaikat, edzik gégejüket a szeminárium udvari opera primadonnái; baszszust szolgáltatnak a kórusban hizók röffenetei. Művész hajlamai felcsaptatják a szamarat is ez opera Bigniojának s keble érzelmeit lá melodiákban önti ki, mely melo-

diák ből csak a melo d hiányzik, s melynek örökös ismételtetése eszünkbe juttatja Apponyinak a szabadelvi pártra tett ama megjegyzését: semmit sem tanult, semmit sem feledett.

Olykor egy bölcsész komolyságával az udvaron peripatetice filozofál. Ilyenkor füleiben él. Ugy látszik e Dionisius füleket a külvilág arcanumainak vegyelemzésére és saját gondolatai egyensúlyozására használja. Majd előrehegyzi bölcs előrelátásnak okáért, majd hátratarítja higgyadt utángondolás végett, majd egyiknek töltésért előre, másikat hátra irányozza, hogy a körülményeket circumspectióval lefűlelje. Ő az egyedüli, ki joggal mutogat számárfüleket a világ bölcsesinek, habár e joga Verbőczy Tripartitumában nem olvasható. Büszke is lehet füleire, mint akárhány „von ünsere Leute“ pénzáristockara az ő fokhagyma és rebach kémlelő harmadik érzékére. Mily hatalmas eszközt kínál a számár füleiben a paedagogusoknak is! Melynél különösen az az előny, hogy a tudomány betöltésére még töltésért sem kíván.

Legszivesebben tölti idejét a kertben, mely neki hegyezi a zöld füvet s a seminaristáknak édesíti a tiltott gyümölcsöt. Itt minden lépése elárulja, hogy a botánizálást üzi kíváó passióval, a kert flóráját tudományos mohósággal igatja be gvmorbeli herbariumába. Azonban a litteraturának — akarom mondani — a kert zöldvirányának zöldségeit utoljára maga a számár is megunja, s egy antiklerikális hirlap falánkságával: elavult száraz kórok, szélhajtotta aszu sápkóros leveleken rágódik.

A szeminarium 28 lépcső segélyével magasabban áll a számárnál, de néha a számár legeli magát a helyzet magaslatára (a legelő dombon) s ilyenkor öntelten nézi le a szeminariumot összes intézményeivel, sőt magát a situatióban sokkal alacsonyabb niveaun álló várost összes tanácsával s intézményeivel.

A seminaristák iránt leereszkedő nyájasságot tanusit, kenyeres pajtasukká szegődik nem vetvén meg a neki nyújtott cipót, sőt játékra is kel velők, melynél hol a deák fut elől, hol a számár utána, mert a számár patája még a deák előtt is megretirálásra készítő argumentum. Csodálni lehet, hogy az ismétítő fegyverek helyett ezt nem hozzák be.

Különben a vén idő dere neki is nyakára hágott, sőt szája környékét fehérre meszelt, jelül hogy azt sokat használta. Fogai közül is sok fölvette a néhai nevet s üregei egy doktor névre hallgató műfogász plombji után ásitának. De azért a divatból nem marad el, az ő frizurája is szemével legyeskedik, mellbetétjét akár Párisban mosatta volna, lábai fehérsége a porcellán pantallóné, toiletteje kifogástalan gerleszin. Csak az átkozott deákcshiny öntötte le egy helyen valódi alizarintintával s most úgy néz ki, mint vándorszínész korában Megyeri kabátja. S hajh! a gondolatok és érzelmek nyilvánítására szánt, de sötét foltta vesztegetett tintában mennyi eredeti ötlet és műfordítás, mennyi szóvirág és poesis, mennyi ábránd és szerelem, mennyi dicshimnus vesztegettetett el a — számárra! Vajha mindezen dolgokat csakis egy szeminariumi számárra vesztegetnék a tinta hősei!

Bándi Vazul.

KISEBB KÖZLEMÉNYEK.

— **Bátori-ünnepély.** Piski, 1886. decz. 11-én. Főtisztelendő szerkesztő ur! Tudva azt, hogy Piski iránt mint egykori példásan buzgó apostola, szives érdeklődéssel viseltetik, vagyok bátor a piskiek hitéletéről egy pár mozzanatot becses lapjában leendő közlés végett kedves tudomására hozni.

Folyó hó 11-én a kegyelmes főpásztor ur által körlevélileg elrendelt Bátori-gyászünnepély mondhatom, imponzans, s Piskikehez méltó módon tartatott meg. A kedvelt buzgó hivek már jó eleve lettek a nagy s az erdélyi részekre vonatkozólag csakugyan nemzeti ünnepélyre fitygelmeztetve.

A hitközség uj egyháztanácsa, a mely most egy pár héttel ezelőtt leve a főpásztor ur ő nagyméltóságától legkegyelmesebben megerősítve és a melynek algondnoka tek. Fehérvári István főmérnök ur mult hó 27-ikén a főpásztori kegyes meghagyás szerint a templomban a hivek és az összes egyháztanács jelenlétében az esküt ünnepelesen szent mise előtt az oltárnál letette, igen ezen uj egyháztanács a reája bizott ügyeket ifju lelkesedéssel felkarolva nem késett a főpásztori százat értelmében a dicsőült fejedelem Bátori István háromszázados emlékét azzal örökíteni meg, hogy egy diszes ravatalt készítettett, a mely a csinosan épült templom szerelvényeit szépen gazdagította. Tekintetes daruvári Paule Iván ur szép fekete terítőt ajándékozott reá, a melyet ajátos asszonyok a kopersóra illesztettek és a melyre Pawlasz Edéné ő nagysága egy fehér keresztet varrott.

A helyi állami elemi iskola is az ünnep megtartásában élénk részt vett.

Iskolaszünet volt egész nap. A 10 óraker tartott isteni tisztelet előtt rövid, de megható és a gyermekekhez alkalmazott iskolai ünnepélyt rendezett a tanítói testület; a lelkes tanító urak a gyermekereget egyik nagyobb tanterembe gyűjtötték össze és ott a himnus meg a szózat élénklése mellett a róm. kath. hitelmező parancsis szerü szavakat intézett a kedves gyermekekhez buzdítván őket a hős fejedelem és a nagy király szellemét, mint vonzó példát életük zsinormértékéül venni, hangsúlyozván a kitartást, a szorgalmat és hazafiai meg honleányi lelkesedést, mint a mely erényekben mindnyájan saját maguknak tejedelme s királya kell, hogy legyenek, ha a kitűzött czélt elérni akarják.

Pont 10 óraker templomba indult a növendéksereg lelkes tanítóik vezetése mellett, a hol a hiveknek igen szép száma gyűlt vala már egybe, annál könnyebben, minthogy a jeles nap délelőttjén a főnök urak hazafias rendelkezése folytán a gyári munka szünetelt; mind a községi előljáróság, mind a helyi m. áll. vasuti főnökségek mind pedig az iskola gondnokság a kivatalos meghívást örömmel fogadva testületileg jelent meg hazafiai kegyeletét lerovandó a dicsőült fejedelem ravatalánál, melynél a lehető legünnepélyesebb szertartást végzett az uj plebános.

E m m á n u e l.

— **Báthory ünnepély.** Folyó hó 12-én a r. kath. nagy gymnasium jeles tanári kara és ifjusága megtartotta a Báthory Istán volt erdélyi fejedelem és később lengyel

király halála napjának háromszázados emlékére tervezett ünnepélyt, melynek programja a „Köznevelődés f. évi 51-ik számában volt közölve.

Délelőtti 11 órákor, a megállapított program szerint, számos érdeklődő jelenlétében kezdetét vette a szép ünnepély, melynek minden egyes pontja teljesen kielégítette az érdeklődő közönséget. Ft. Karácson Márton, érdemes igazgató ur szép, hazafias hév és lelkesedéstől áthatott bevezető és záró beszédével egyiránt kiemelte az ünnep jelentőségét, és gyönyörűen fejezte ki, hogy e napon a magyar nemzet szíve össze dobban a testvér lengyel nemzetével, hogy halálával adózzon azon jeles emlékének, ki mind a két nemzetnek áldott lelkü jölteveje és büszkesége volt.

Az ünnepély főbb mozzanatát azon szép költeménynek sikerült elszavalása képezte, melyet Bodó Ádám tanár, ezen alkalomra, valódi költői hév és illetséggel írt, s mely a jelenlévő közönséget annyira elragadta, hogy a költőt egy lelkes „eljen“ nel tisztelte meg. Mély benyomást tett és lelkesítőleg hatott a jelenlévőkre Dömötör János tanárnak „Báthory István emlékére“ írt jeles felolvasása. Nemcsak a nagy királynak élettörténetét és jötteit vázolta, hanem a szép képzettségű és tollu ifju tanár, egész hazafiai lelkesedését igyekezett beszédébe belehelni, hogy indítson, öntözzön és gyújtson mindenkit, különösen a jelenlévő tanuló ifjúságot, a hazafias erények ápolására.

Az ifjúság is szereplésében derekasan megállotta helyét. Szóval az ünnepély sikere méltó a jeles tanári karhoz és az általa vezetett lelkes ifjúsághoz. Ezen sikertől föllelkészülve, a minden, különösen pedig a hazafias célért hevülő Kerekes Sámuel tanár-szerkesztő ur, az ünnepély végével egy szép rövid beszédben örömet fejezte afellelt, hogy az ünnepélyen jelen lehetni szerencsés volt, végül azt indítványozta, hogy Krakkóban a Báthory ünnepélyt rendező bizottsághoz üdvözlő táviratot küldessék; mely indítvány általános helyesléssel találkozott, s hem sokára kész volt a távirat szövege mely így hangzik: „A Báthory emlékünnepély rendező Bizottságnak Krakkó. A magyar függetlenség harcz hőseinek érem apóinak szobrázsámolyánál Báthory emlékünnepély üő marósvásárhelyi r. kath. nagy gymnasium tanártestületé és tanuló ifjúsága, a hímert Báthory emléket ünnepelő ifenes lengyel nemzetek testvéri üdvözléte küldi. Ft. Karácson Márton igazgató apát-plebános urat stb.

Mennyián kik az ünnepélyen jelen voltunk, hazafias érzelmeinket fellángoljni érezték, melyeket bennünk Báthorynk dicső emléke jölbantott.

Az ünnepélynek záró köve, nem ugyan program szerint, azon barátságos ebéd volt, melyet Méltsgs. Kovács Ferencz apát-plebános ur adott. Ő méltsga, mint a tanúgynek lelkes barátja, s mint a nagy gymnasium püspöki biztosa, vendégszerető asztalához gyűjtötte a tanári kart és még néhány ügybuzgó férfit. Az ebéd vidám hangulat közt folyt le. A pohárköszöntések sem hiányoztak. Apát-plebános, házi gazda éltette a tanári kart, Ft. Karácson Márton igazgató apát-plebános urat stb.

Marósvásárhelytt; 1886. decz. 15.

Bartós.

I R O D A L O M.

— Megjelent: „Egyház művészeti lap“. VII-ik évf. 7—8. szám szerkeszti és kiadja dr. Czobor Béla, egyetemi magántanár. — Tartalma: Os keresztény műemléki tanulmányok. — Régi és újabb műhímzések kiállítása. — Uti jegyzetek. — Rövid közlemények. — Vegyesek. — Ábrák. — A IX. és X. szám megjelenik deczember közepén.

— „Jó Pásztor“. Egyházszoneklai folyóirat. VII. évf. 2. füz. szerkeszti és kiadja Hajóssy Gy. Krizánt Budapest. — Tartalma nyolcz szt. beszéd; ára egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt.

— „Remény“. Társadalmi, szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap. I. évf. 11. szám. Szerkeszti és kiadja Hajóssy Kr. György Budapest. Tartalma: Ipolyi. — Stummer Arnold (Arczképpel). — Ipolyi halálára. — A legszebb. — Husz év. — Egykor és most. — Goethe „faust“-jából. — Fa árnyék nélkül. — Tassó élete és munkái. — Valbriant. — Heti krónika. — Irodalom és művészet; — ára egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt.

Székelly Viktor könyvkiadó Nagykanizsán előfizetést nyit Beniczkyne Bajza Lenke műveire s e vállalatot a kedvelt író nagy sensatiót keltett „Mártha“ című regényével kezdi meg. Előfizetési díjak: egy évre (52 füzet) 10 frt, félévre (26 füzet) 5 frt, negyedévre (13 füzet) 2 frt 50 krajczár.

— **Kérelem.** „Szünórak“ című kiválóan vallásos és hazafias verskiadványom nálam még mindig kapható lévén a közelgő szentünnep alkalmából — mint ajándék tárgyat — szeretettel ajánlom paptársaim, az intézeti előjárók, szülők, nevelők stb. becses figyelmébe. Füzve 1 frt. díszkötésben 2 frt. o. é. Maros-Ujvárt 1886. deczember hó. (Alsófehém.) Füle i Szántó Lajos s. k. rom. kath. lelkész.

— **Irodalmi jelentés,** egyszersmind felhívás megrendelésre. „A Megváltó“ című, 20 ivnyi terjedelmű könyv (írta dr. Buza Sándor) első kiadás példányai (3000) fél év alatt elfogytak. Ugyanezen mű második kiadásban is ugyancsak 27 képpel — megjelent; és pedig tekintettel annak szélesebb körben való elterjedésére, olcsó népies kiállításban. Ára füzve: 60 kr. Aki 10 pld. felül rendel, bérmentes elküldéssel kapja. Aldozárok erga 3 sacra is megrendelhetik. A megrendelést csakis alulírtához kérem intézni, mint kiadó tulajdonoshoz. Altgradiska (Szlavonia). P. Angelicus.

A NAPI ESEMÉNYEK KÖRÉBŐL

— **Ünnepélyes requiem Bátor Istvánért.** Ft. hó 11-én a székesegyházban ünnepélyes gyászmise volt, melyen püspök urunk ó nagyméltósága teljes segédlettel pontifikált. Jelen voltak: a ft. káptalan, központi papság, tanári és tanítói kar az összes ifjúsággal, a helybeli városég, kir. törvényszék, városi tanács és egyéb hivatalok testületileg; a növendék-papság pedig dr. Szuchy Béla theol. tanár vezetése alatt kiválóan sikerült gyászdalokkal emelte az áhitatot.

— **Szíves tudomásul.** Az erd. róm. kath. irod. társulat kiadásában megjelenendő „Nebány szó“ stb. című kitünő mű t. megrendelőit tisztelettel kérjük egy kis tü-

relemre, mert legyőzhetlen akadályok gátolták nevezett műnek a jelzett időre való megjelenését; a késedelem bőven leendő kárpótolva a műnek előre ki nem számíthatott terjedelme s kiváló elegantiája által. — Az elnökség.

— **Megemlékezés a Báthory ünnepéről.**

A k.-fehérvári lyceum és gymn. tanári kara, s a két testvér intézet ifjúsága által, f. hó 12-én megtartott kegyeletes ünnepély ugy általánosságban mint részleteiben, jelesen sikerültnek nevezhető. 11. óra után néhány percczel a Hungária dísztermében megjelent Püspök urunk ő nagyméltóságát az ifjúság, a katonai és czivil rend elite-je, lelkesült óvatiókban részesítvén: az ünnepély multkori számban jelzett sorrendben folyt le. Felolvasás, ének, szavalat, zenében működő személyek, a szellem nemes versenyének csinnal font füzérével ajándékozták meg a nagy számu intelligens publikumot. Ha el is mellőzhetném, hogy e vonzó füzétkében igen ékes virág vala Pál I. lyceumi tanár füzeggyel összeállított s kellemes hangon felolvasott történelmi „emlékezete“, melyet éppen jelen számunkban e lap élén lehet olvasni: még sem tehetném azt, hogy a muzsák elismerő kívánalmának eleget ne tegyek, kijelentvén: hogy én Csató Aurélnak szavolata, a Styaszni testvérek hegedűjátéka és Halász Ákos czimbalmazását, a gyönyörű füzérben, a legfinomabb illatu jázminnak ne nevezzem! De gratulálok egyuttal a többiek jó sikerének is! Elismerést érdemel betegen fekvő karnagyunk jelenlegi derék helyettese Dr. Szuchy Béla, kinek ügybuzgalma eredményezte azt, hogy néhány nap alatt ifjúságunk oly szép sikert mutatott a programmban jelzett dalok előadásában. Midőn e sorokat írom, szeretném minden paedagogusnak szívébe vénsni e jelszót: „Viribus unitis“ és emlékezetébe hozni: „Visszahuzódás és idegenkedéssel, nem lesz nemes az ifju kebel . . . Az ilyen és még más akadémiák pedig, ha mindjárt szindarab adatik is elő, nem erkölcsrontók, de sőt nemesítők, lelkesítők!! Dilettans.

— **Bátori-ünnepély.** A gyulafehérvári püsp. papnevelő intézet Szál. szt. Ferenczről nevezett magy. egyh. irod iskolája folyó hó 12-én Erdély dicső fejedelme, Bátori halálának háromszázados évfordulója alkalmából díszgyűlést rendezett, melynek főpontjait egy dicsőtő beszéd, egy alkalmi költemény iskolánk egyik tagja által személyesen elszavalva, egy történelmi felolvasás és egy más alkalomszerű költemény előadása képezte.

— **Báthory emlék-ünnepély.** A nagy-szebeni kir. kath. Teréz-árvaház vallásos és hazafiui kegyelettel ülte meg Báthory István erdélyi fejedelm és későbbi lengyel király elhalálozásának háromszáz éves fordulóján rendezett emlékünnepélyét f. hó 12-én, esti 5 órakor, nemzeti zászlókkal és virágfüzerekkel gyönyörűen feldíszített nagy termében. A műsor következő volt. 1. „Egyveleg Luciából“ előadta a növendékek zenekara. 2. „Hymnus a Kőlcseitől, énekelte a gyermekkar. 3. „A csóinakos“ Pálotásitól, énekelte a vegyeskar. 4. „Az özvegy és fiai“ Tompától, szavaita Skriván Rezső V. elemi oszt. növ. 5. „Ábránd“ Weisztól, hegedüs kettős, előadva Fazakass Géza IV. gym. oszt. növ. és . . . 6. „Hymnus az éjhez“ Bethowentől, énekelte a vegyeskar. 7. „Báthory István életrajza“ írta és felolvasta Kúthy István VIII. gym. oszt. növ. 8. „Lengyel nemzeti Hymnus“ énekelte a gyermekkar. 9. „A hazáról“ Petőfitől, szavaltá Fülöp Béla, VII.

oszt. növ. 10. „Népa'ok“ Dománffytól előadta a vegyeskar. 11. „A kápolna“ Kreuczer-től énekelte a vegyeskar. 12. „Csárdás“ Dománffy-tól előadta a zenekar. 13. „Rákoczy induló“ előadta a zenekar. A diszközönőség, köztük mélt. és főt. Ninger Ignácz főesperes ur; mélt. Elischer József kir. tanácsos és tankerületi főigazgató ur; Trauschenfelds Emil kir. tanácsos és Szebenmegye tanfelügyelője; méltóságos dr. Konrád orsz. tébolydai igazgató ur; a helybeli főgymnásium tanári karából töben s számos más kitünőség, daczára a csunya időnek, zsufolásig megtöltötte a helyeket, és viharos tapsok által adott kifejezést tetszésének. A program minden darabja kitünően sikerült; e siker és elismerés; míg egyrészlő a rendező tanító urak táradtságát kellően jutalmazza, szolgáljon egyzersmind a növendékek buzgalmának ösztönzésére is, hogy a jövőben is számos alkalommal részesítsenek bennünket hasonló kitünő szellemi élvezetekben. P. S.

— **A Báthory-ünnepély Maros-Ujvárt f. hó 11-én** a kincstári templomban mely meghatottsággal folvte le a különböző hatóságok és a hívő nép élénk részvétele mellett.

— **A „Szent-László-Társulat“** negyedszázados fennállása öröme f. hó 6-án Budapestben az új városháza közgyűlési termében díszgyűlést tartott, melyre ugy az egyházi, mint világi részről számos kitünőség jelent meg. A gyűlést annak elnöke, dr. Schlauch Lőrincz szatmári püspök ur ő nméltósága nagyszabásu beszéddel nyitotta meg, melyben a kath. egyház elleni által sötétnek gunyolt középkor műveltségi állapotát és annak korunkra is kiterjedő hatását ép oly mély tudománnyal, mint a mily nagy ékesszólással vázolta — A nagy tiszszéssel fogadott megnyitó beszéd után elnöklő püspök átnyujtotta a társulat világi alelnökének, Balogh Sándornak, a pápai sz. Gergely-rend közép eresztjét buzdítván öt, hogy ezután is a haza és egyház javára fordítsa jeles tehetségeit. — A társulat folyó ügyeij másnap a folytatólagosan tartott közgyűlésen nyertek elintézését, melyen dr. Woláka Nándor ideigi. titkár elnöklő püspök ajallatára egyhangulag választatott meg rendes titkárnak, ki a részére járó tiszteletdíjat a társulat javára ajallotta fel. — Ezen kiváló hazafias és nemzeti czélok megvalósításán fáradozó társulatot különösen ajálljuk t. olvasóink b. figyelmébe és pártolásába.

— **Hála és köszönet.** A magas kir. kincstár, mint templomunk patronusa a helyi főbányahivatal felterjesztése folytán templomunk tornyát bádoggal csinosan és stylszerűen befedette. Ez örvendetes tény alkalmából ugy a magas patronatusnak, mint nsgos Juchó Ferencz lovag bányatanácsos és Baska Ubáld segédönök uraknak, kedves fő- és algondnokainknak magam s hiveim nevében a nyilvánosság terén is hálás köszönetet mondok. Maros-Ujvárt, 1886 decz. 15. Fülel Sz. Lajos, s. k. lelkész.

— **Az erdélyi romai kath. irod. társulat pénztárába fizettek:** Gergely Ignácz, ptg. 1885-re 5 frt. Bournáz Ernő, rtg. 1886-ra 2 frt. Tamás Dávid, ptg. 1886-ra 2 frt 50 kr. Boga Bilint, elf. 1886-ra 4 frt. Lé-gárd József, rtg. 1884-re 2 frt. Varga Ferencz elf. 1885—1886-ra 8 frt. Tódor József, elf. 1884—1885-re 8 frt. Péterffy József, elf. 1885-ra 2 frt. Csiby Tamás, rtg. 1836-ra 2 frt. Nagyszebeni Terézárvaházi tanítótestület, rtg. 1885-ra 2 frt. Bálinth László, elf. 1886-ra 2 frt. Paál Gyula, rtg. 1886-ra 2 frt. Eröss Gáspár, elf. 1886-ra 4 frt. Sándor Kálmán, rtg. 1885-ra 2 frt. Ferenczi Károly, rtg. 1886-ra 2 frt. Rácz István, elf. 1886-ra 4 frt. Georgevits Sándor, elf. 1883-ra 2 frt. Csösz Imre, elf. 1886-ra 4 frt. Avédik Lukács, elf. 1886-ra 4 frt. Temesváry Gergely, rtg. 1886-ra 2 frt. Tompos Mihály, elf. 1886-ra 2 frt. Páskó Antal, 1885-re 1 frt. Kovács Ferencz, ptg. 1886-ra 5 frt. Oláh Antal, ptg. 1886-ra 5 frt. Roszkoşzni Elek ptg. 1885-ra 5 frt. Koz-

maJdöme, ptg. 1886-ra 5 frt. Vitalis Károly, elf. 1886-ra 4 frt. Müller János rtg. 1886-ra 2 frt. Beteg Imre ptg. 1885 és 1886-ra 10 frt. Jankó Antal elf. 1886-ra 1 frt. Kolumbán Agoston elf. 1886-ra 3 frt. Kapatán Márton ptg. 1885-re 5 frt. Takó Béla rtg. 1885—1886-ra 4 frt. Pap János rtg. 1886-ra 2 frt. Forster elf. 1886-ra 2 frt. Winkler József ptg. 1886-ra 5 frt. Winterhalter Antal ptg. 1885-ra 5 frt. András János ptg. 1886-ra 5 frt. Barra Péter ptg. 1886-ra 2 frt 50 kr. Ulimann Venczel elf. 1886-ra 2 frt. Lovczel Ferencz elf. 1886-ra 4 forint. Jánosv Dezső elf. 1886-ra 4 forint Fülöp Árpád előfizető 1886-ra három forint Brassai József, elf. 1886-ra 1 frt. Erdős Ferencz, elf. 1886-ra 1 frt Möller Ede, ptg. 1886-ra 5 frt. Kolozsi Antal, (hagyatékából) elf. 1885—1886-ra 8 frt. Dr. Gajzágó Joakim elf. 1884-re 4 frt 20 kr. Hosszu Ferencz, elf. 1886-ra 4. Lakatos Izra, ptg. 1882—1883—1884-re 15 frt. Szőke Endre, ptg. 1886-ra 5 frt Haydn Hugó, rtg. 1885-re 2 frt Márk Béni, elf. 1886-ra 2 frt. Szabó István, ptg. 1886-ra 5 frt. Dr. Tódor József, rtg. 1886-ra 2 frt. Pál István, rtg. 1886-ra 2 frt. Lázár Antal, elf. 1886-ra 2 frt. Both Ferencz, ptg. 1886-ra 5 frt. folyt. követ.

— **Karácsony előtt.** A karácsony küszöbén állunk. A legszegényebb úgy, mint a leggazdagabb most avval a kérdéssel foglalkozik: mivel lepje meg kedveseit? A sok gondolkodás vége rendszeren az, hogy alijában véve értéktelen dolgok vásároltatnak össze és a pénzt oly tárgyakért dobják ki az ablakon, melyek habár tetszetősek, csakhamar elvesztik értéküket, eltekinve attól, hogy az ily fényűzési czikkéért kiadott pénzbeli közérdekű czélokra mi sem jut. — A napokban lesz a hazai lótenyésztés emelésére alakult társaság által alapított Kincsem-sorsjegy huzása. Eltekinve ezen sorsjegyek csekély árától és előnyös sánszaitól, talán időszerű arra utalnunk, hogy e sorsjáték tiszta jövedelme a hazai lótenyésztés emelésére fordítatik és így azok, a kik ily sorsjegyeket vásárolnak, nemcsak azon kellemes reményt táplálhatják, hogy az 50,000 frtos főnyereményt vagy a többi magas nyereményeket, melyek a huzás után azonnal készpénzben fizetnek ki, nyerik meg, hanem egyszersmind egy hazafias czét mozdítanak elő.

— **Nyilvános köszönet (vége)** Gerecze 20 krajczár, Valaki 50 krajczár, Sory 1 forint, Szabó 1 forint Szőcs Ádám 40 kr. H. J. 25 kr. Gajzágó 30 kr. Dessetiné, 1 frt, Weisz Ida 50 kr. N. N. 20 kr, Brazil A tal 20 kr, Szegedi József 8 kr, Széke Jánosné 20 kr, N. N. 30 kr, N. N. 10 kr, Német Ferencz 20 kr. Kortos Károly 20 kr, Hegyi 20 kr, Herman Tivadár 20 kr, Szarvadi Pálné 1 frt, B. János 1 frt, Kupsa Gábor 50 kr. 8. Szamosujvár. Woith Miklós ügyvéd 10 frt, Woith Marton 1 frt. Csákány Adeodat 2 frt, N. Fekete Miklós 5 frt, valaki 50 kr, Kopár Márton 50 kr, Korbu y Mária 20 kr, Selmeit Ida 20 kr, özv. Marosai Sala 50 kr. N. N. 50 kr. W. I. 20 kr, Deák Simon 20 kr. Selmeit Károly 1 frt, özv. L. szőné 1 frt, N. N. 1 frt, Korbul y Tódor 1 frt. Nyegrutz Kristof 1 frt, Gónczy Mihályne 30 kr. N. N. 20 kr, Lászlófy Gábor 50 kr, N. N. 30 kr, N. N. 20 kr. Bányai Károly 1 frt. Bandi Lajos 1 frt. N. N. 10 kr. Kapatán Márton 1 frt, N. N. 20 kr. Simai Ernestin 50 kr. Czeiz Emmanuelné 1 frt, özv. Simai Tivadárné 1 frt, Adtam 60 kr, Kertise 1 frt, Sárber Julcsa 20 kr, N. N. 30. kr. Egy valaki 1 frt, dto. 60 kr. Ledvinka 50 kr, egy valaki 50 kr, özv. Woith Janosné 1 frt, özv. Woith Simonné 1 frt Nyegrutz Jakabné 1 frt, Pop testvérek 1 frt, Kebes I. 1 frt, Simai Antalné 60 kr, Ehrenkauf 30 kr. Porumbák november 9-én P. Sass Constantin volt m. láposi h. lekész.

— **Helyreigazítás.** A gyergyó-szentmiklósi pályázatban 300 frt helyett 3900 frt szedetett, mint ezennel, féircertes kikerülése végett helyreigazítunk.

— **Pályázat.** A csik-szent-királyi rom. kath. segéd-kántor-tanítói állomás, melyhez a hárangozói és sekrestyési teendők is összekapcsolvák, üresedésbe jöven. arra ezennel pályázat nyitattik. Évi jövedelme: 1. Csinos lakás és a szükséghez képest gazdasági épületek 144 négyszögöl veteményes kerttel. 2. 50 katangya őszi és ugyanannyi tavaszi gabona. 3. 10 frt oszpora. 4. 20 frt stola. 5. 5 frt mise-alapítványból. 6. az iskolai magtárból 12 hektó rozs. 7. Mintegy 6 önyi lágú tűzifa. Pályázók felhivatnak, hogy okmányokkal felszerelt tolyamodványaikat ez évi december hó 30-ig bezárólag alólirt iskolaszéki elnökséghez küldjék be. Csik Szt.-Király, 1886. nov. 15-én. Hosszu Ferencz, iskolaszéki elnök.

Szerkesztői üzenetek.

— **Ft. Á. L. urnak,** Szőkefalva. A kérdéses ügyben minden tőlünk kitelhetőt megfogunk tenni, csak egy kis türelmet kérünk, mert a legsürgösebb dolgokkal annyira tul vagyunk terhelve, hogy nem két, hanem legalább is négy kézzel kellene bírunk, lapunknak pedig hetenkint nem egyszer, hanem legkevesebb kétszer kellene megjelennie, hogy minden kívánalmaknak kellően eleget tegyünk.

— **Többeknek.** A kik ujabb időben b. kézírataikkal szerencsétlettek bennünket, szintén ajándékoznak meg egy kis türelemmel; a maga rendjén mindenikre rá kerül a sor. Kérünk továbbá mindenkit a tiszta olvasható írásra és helyesírásra gondot fordítani, mert az ellenkező eljárás va'ódi csapás a szerkesztőre.

Huzás már Karácsonkor

KINCSEM a 1 frt [11 sorsjegy 10 frt csak]

Főnyeremény készpénzben

50.000 frt

10.000ft, 5000ft, 2000ft, 1000ft, 500ft, 200ft, 100ft, 50ft, 20ft, 10ft, 5ft, 2ft, 1ft

A m. lovaregylet sorsjegy-iroda: Bpest Vaezintca 6. Kincsem-sorsjegyek kaph. e lap kiadóhivatalában.

10.000ft, 5000ft, 2000ft, 1000ft, 500ft, 200ft, 100ft, 50ft, 20ft, 10ft, 5ft, 2ft, 1ft

Kiadja: Az erdélyi rom. kath. irodalmi társulat. Felelős szerkesztő: Dr. TÓDOR JÓZSEF.
Szerkesztőtársak: Dr. CSERNI BÉLA, Dr. SZUCHY BÉLA, STRAUBERT ÖDÖN, Dr. VERESS FERENCZ.

Nyomatott a püsp. lyc. nyomda gyorssajtóján Gyulafehérvártn.